

Aleg. 50.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu
Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 14. września 1888 r. powziął Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania komisji bankowej szereg uchwał w przedmiocie zmiany statutu Banku krajowego w dziale pożyczek komunalnych, tudzież uzupełnienia postanowień w dziale hipotecznym.

Uchwały te zakomunikował J. E. p. Marszałek krajowy pismem z dnia 14. września 1888 L. 1604/S. J. E. p. Namiestnikowi celem wyjednania zatwierdzenia ich przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych. Gdy odpowiedź c. k. Ministerstwa nie nadchodziła, udał się Wydział krajowy odezwą z dnia 15. sierpnia b. r. L. 30342 do Świątelnego Prezydium c. k. Namiestnictwa z prośbą o przyspieszenie decyzji w tej sprawie, gdyż wskutek zamknięcia wydawania pożyczek komunalnych w obligacjach I. emisji z dniem 31. grudnia 1888 w myśl §. 5 ust. 1 przepisów o wydawaniu przez Bank tych pożyczek, musiał cały odnośny dział czynności bankowych, poczynwszy od dnia 1. stycznia b. r. zaprzestać funkcyonować, co pociągnęło za sobą dotkliwą szkodę dla gmin i powiatów, któreby były mogły i chciały zaciągnąć pożyczki komunalne. Wskutek tego zawiadomiło c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 20. sierpnia Wydział krajowy o treści reskryptu J. E. Pana Ministra spraw wewnętrznych z dnia 6. sierpnia 1889 L. 13459, a następnie na wezwanie Wydziału krajowego nadesłało odpis reskryptu w oryginalnym tekście.

Reskrytem tym tu w odpisie załączonym (*alegat 1*) żąda JE. Pan Minister: powzięcia odrębnej uchwały o rozszerzeniu gwarancyi kraju także na dalsze emisje obligacyj komunalnych, w celu umożliwienia przedłożenia jej do Najwyższej sankcyi; modyfikacyi odpowiedniej §. 3. B. a względnie §. 37. al. 4 statutu bankowego i ograniczenia poręki kraju do maximum 10 milionów zł. w. a. Ostatnie żądanie wynikło widocznie z mylnego zrozumienia powziętych w roku zeszłym przez Wysoki Sejm uchwał i powiększałoby tylko znacznie a bez potrzeby odpowiedzialność kraju. **Alegat 1.**

Wobec tego Wydział krajowy w przedkładanym obecnie Wysokiemu Sejmowi projekcie i uchwale uwzględni powyższe postulaty J. E. P. Ministra z wyjątkiem tylko ostatniego, sądzi bowiem zgodnie z intencją uchwał w przeszłym roku przez Wys. Sejm powziętych, że gwarancya kraju, ograniczona do maximum 5,000.000 zł. w. a., dla wszelkich emisyj obligów komunalnych be-

dzie zupełnie dostateczną dla potrzeb kraju i że, w razie owiele z naczniejszego niż dotychczas rozwoju działu pożyczek komunalnych w Banku krajowym, będzie można zawsze udać się do Wysokiego Sejmu o rozszerzenie gwarancyi na większe, niż obecnie proponowane, maximum.

W dalszych ustępach reskryptu żąda Pan Minister całego szeregu zmian, które mają znaczenie poprawek stylistycznych. W przedkładanym Wys. Sejmowi niniejszem projekcie uwzględnił Wydział krajowy wszystkie te poprawki.

Projekt zmian statutu Banku krajowego przedkładany niniejszem, ułożony z uwzględnieniem uchwał Wys. Sejmu zeszłego roku powziętych, po zasięgnięciu zdania dyrekcyi Banku krajowego co do żądanych przez J. E. P. Ministra spraw wewnętrznych zmian i poprawek, nie potrzebuje zdaniem Wydziału krajowego ponownego motywowania i uzasadnienia, powody bowiem, które skłaniają Wydział krajowy do wystąpienia z tym projektem, były już wyluszczone w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 8. listopada 1887 L. 54723, a przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 14. września 1888 r. uznane. Wobec tego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Alegat II.

1. Załączony projekt zmian statutu (*alegat 2*),
2. Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisyj aż do wysokości 5,000.000 zł. a. w. wartości imiennej w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręcza w pierwszym rządzie specjalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem a dopiero, o ileby fundusze wyżej wymienione nie pokrywały zobowiązań wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancya kraju.

Lwów, dnia 8. października 1889.

Marszałek krajowy:

Tarnowski, w. r.

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski, m. p.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. sierpnia 1889, L. 13459 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

In Erledigung des Berichtes vom 17. Jänner 1889 Z. 677/pr., betreffend die vom galizischen Landtage in der Sitzung am 14. September 1888 beschlossenen Änderungen der Statuten der „Landes-Bank des Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau“ wird der kk. Statthalterei Folgendes eröffnet:

Das Ministerium des Innern erachtet sich im Einvernehmen mit den beteiligten k. k. Ministerien erst dann in der Lage den vom galizischen Landtage in der vorbezeichneten Sitzung unter gleichzeitiger Änderung des §. 3. B. der Statuten der genannten Landesbank gefassten Beschluss betreffs der Erweiterung der nach den geltenden Bankstatuten für die 1-ste Emission der Komunal-Obligationen bis zur Höhe von 5 Millionen Gulden zu leistenden Haftung des Landes auf die nachfolgenden Emissionen — der Allerhöchsten Sanktion befürwortend vorzulegen, wenn diese Haftung durch einen neuerlichen Beschluss des Landtages unter entsprechender Modifizirung des zitierten §. 3. B., beziehungsweise des §. 37 al. 4. der Bankstatuten auf ein vorläufiges Emissionsmaximum der Komunal-Obligationen im Betrage von 10 Millionen Gulden beschränkt, und für eine eventuelle künftige Erhöhung dieses Emissionsmaximums die staatliche Genehmigung vorbehalten wird.

Hierbei wurde von der Erwägung ausgegangen, dass mit Rücksicht auf den in der Bilanz der Landesbank pro 31. Dezember 1888 ausgewiesenen Stand der in Umlaufe befindlichen Komunal-Obligationen per 1,224.900 fl. die Erhöhung des nach den geltenden Statuten unter der Haftung des Landes vorgesehenen Emissionsmaximums von 5 Millionen Gulden auf den Betrag von 10 Millionen Gulden für den Bedarf der Bank vorläufig ausreichend erscheint und eine eventuelle weitere Erhöhung dieses Emissionsmaximums der neuerlichen Genehmigung der Regierung vorbehalten zu bleiben hat.

Ferner findet das Ministerium des Innern die vom galizischen Landtage in der bezeichneten Sitzung beschlossenen Änderungen der §§. 7, 25, 36, 37, 62, 65, 69 und 73 Punkt 13. der Bankstatuten unter der Bedingung zu genehmigen, dass zum Zwecke der präziseren textlichen Klarstellung, beziehungsweise behufs der Übereinstimmungs-Herstellung mit einschlägigen Statutenbestimmungen folgende Modifikationen vorgenommen werden:

1. Im §. 37. M. a. sind nach den Worten: „ein Darlehen in Komunal-Obligationen“ die Worte einzufügen: „der 2-ten und der nachfolgenden Emissionen“.

2. Im vorletzten Absatze des §. 62 haben die Worte: „in der Höhe von 30% des Einnahmen-Überschusses der Landesbank,“ als mit der bezüglichen Bestimmung des §. 37a) und b) der geltenden Statuten nicht übereinstimmend, zu entfallen.

3. Entsprechend den Änderung des §. 62 a) ist im §. 63 die dort bezogene Höhe des Anlage-Kapitales gleichfalls mit dem Betrage von 2,200.000 fl. zu beziffern.

Desgleichen ist mit Rücksicht auf die Änderung des §. 7 al. 4) im §. 69 al. 2) nach den Worten: „Bestimmte Vertreter“ die Zitirung des §. 7 al. 4) einzufügen.

4. Der geänderte §. 73. al. 13) hat entsprechend der einschlägigen geänderten Bestimmung des §. 36 folgende modifizierte Fassung zu erhalten: „Die Bestätigung der vom Aufsichtsrathe über Antrag der Direktion gefassten Beschlüsse betreffs der Gewährung von Komunal-Darlehen sowie die Berichterstattung an den Landtag im Sinne des §. 36.“

Hievon wolle die kk. Statthalterei den Landesausschuss sofort entsprechend verständigen.

Bei diesem Anlasse ist der Landesausschuss zugleich darauf aufmerksam zu machen, dass die im §. 31 der vorgelegten Bestimmungen über die Ausgabe den 1-ten Emission der Komunal-Obligationen vorgesehne Gewährung von Darlehen in Komunal-Obligationen an Sparcassen, Vor-schussvereine und andere auf Grund des Gesetzes vom 9. April 1873 bestehende Genossenschaften so wie an Kreditvereine weder dem Wesen der Komunal-Obligationen noch der Bestimmung des §. 36 der Bankstatuten entspricht nach welcher die Bank Darlehen in Komunal-Obligationen nur an Gemeinden und Bezirke ertheilt und dass sonach eine derartige Darlehens-Gewährung seitens der Bank als statutenwidrig unzulässig ist.

Zugleich ist beizufügen, dass die Formularien der Komunal-Obligationen in gleicher Weise wie die der Pfandbriefe, der Regierung zur Bestätigung vorzulegen sind.

Die entbehrlichen Berichtsbeilagen folgen im Anschlusse zurück.

D. u. s.

Alegat II. do sprawozdania Wydziału krajowego do L. W. 40755 1889.

PROJEKT

do zmiany §§. 3. B, 7, 25, 36, 37, 62, 63, 65, 69. i 73 ust 13. statutu Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

1.

§. 3. ustęp B. statutu Banku krajowego zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma brzmieć jak następuje:

B) Oddział komunalny obejmuje udzielanie pożyczek gminom i powiatom, sptacalnych ratami. Pożyczki te udzielane będą w obligacyach komunalnych, wydawanych do wysokości udzielanych pożyczek. Wszystkie obligacye komunalne wszelkich emisyj, będące równocześnie w obiegu nie mogą łącznie przekraczać kwoty 5,000.000 (pięciu milionów zł. w. a.) imiennej wartości.

Do emisji obligacyj komunalnych ponad ogólną sumę pięciu milionów zł. w. a. imiennej wartości potrzebnem jest zezwolenie c. k. Rządu.

Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisyj, w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału po-

siadaczom obligacyj komunalnych poręcza w pierwszym rzędzie specjalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero o ileby fundusze wyżej wymienione nie pokrywały zobowiązań wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancja kraju.

2.

W §. 7. po alinei 3. ma być wstawionem jako alinea 4. następujące postanowienie:

„Prezes Rady nadzorczej, lub wskazany przez niego członek Rady nadzorczej (§. 69. stat.) ma prawo co do wszelkich pożyczek hipotecznych, chociażby takowe nie podlegały zatwierdzeniu Rady nadzorczej, zawiesić uchwałę dyrekcji i odesłać sprawę pod rozstrzygnięcie Rady nadzorczej“.

Dotychczasowa alinea 4. tego paragrafu pozostaje jako alinea 5. w niezmienionem brzmieniu.

3.

W §. 25. wstawioną ma być następująca alinea 2.:

„W celu zapewnienia prawidłowej wypłaty kuponów i listów zastawnych w każdym półroczu przypadających, Bank krajowy tworzyć będzie specjalną rezerwę:

1. Z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę hipoteczną z Banku krajowego w wysokości $\frac{1}{4}\%$ imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązany;

2. z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki listów zastawnych do wycofania przeznaczonych;

3. z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 62 statutu na fundusz rezerwowy pożyczek hipotecznych, przeznaczonych pod warunkami tamże wymienionymi. Rezerwa ta kontrolowana będzie oddzielnie i oddzielnie wykazywaną w bilansach Banku“.

4.

Rozdział III., „Pożyczki komunalne“ obejmujący §. 36. i 37. zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylony i ma opiewać następująco:

„III. Pożyczki komunalne.

A) Udzielanie pożyczek.

§. 36. Bank udzielać będzie pożyczki w obligacjach komunalnych gminom i powiatom:

a) Na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów powiatów, gmin i członków gminy;

b) na inwestycje i przedsiębiorstwa produkcyjne, oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych zakładów pożyczkowych;

c) na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki gminnej.

Przyznanie pożyczki w obligacjach komunalnych nastąpić może tylko za uchwałą Rady nadzorczej Banku krajowego, powziętej na wniosek dyrekcji a zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Udzielanie pożyczki komunalnej gminom wiejskim, miasteczkom i miastom nieposiadającym osobnych statutów, poprzedzać ma uchwała Rady powiatowej, uznająca istotną pożyteczność i potrzebę pożyczki na jeden z celów powyżej wymienionych.

B) Stosunek dłużnika do zakładu.

§. 36. A. Dłużnik ma w skrypcie dłużnym poddać się wyraźnie statutom działu komunalnego Banku krajowego, jako obowiązującej go normie.

W myśl powyższego warunku wchodzi w zastosowanie postanowienia zawarte w tym rozdziale, a obowiązujące dłużnika.

Dłużnik obowiązany jest oznaczone w skrypcie dłużnym raty (obejmujące spłatę prowizji i kapitału) spłacać w ustanowionych półrocznych terminach z góry, tudzież uiszczając równocześnie dodatek na koszt zarządu w wysokości przepisanej dla pożyczek komunalnych. Przepisy dla udzielania pożyczek komunalnych wyda Wydział krajowy na przedstawienie dyrekcji i po wysłuchaniu Rady nadzorczej.

§. 36. B. Dłużnik może spłacić kapitał pożyczony także przed upływem ustanowionego terminu w całości lub w części, jeżeli kwota kapitału, której spłatę ofiaruje, wynosi jedną lub więcej całych umówionych rat kapitałowych i jeżeli dłużnik rzeczony kwotę sześć miesięcy pierwszej wypowie albo uiszczy od niej umówioną prowizję za czas do upływu tego terminu nie dostający. Wszelkie spłaty kapitału ponad plan umorzenia mogą być uskutecznione jedynie w jednym z terminów dla spłaty rat ustanowionych.

§. 36. C. Spłaty rat na kapitał, jakoteż wszelkie spłaty ponad plan dopełniane być mogą, albo gotowizną w walucie austriackiej, albo w obligacjach komunalnych, o ile kwota z tego tytułu spłacać się mająca przez sto jest podzielna. Inne spłaty tylko gotowizną w walucie austriackiej dopełniane będą.

§. 36. D. Przepisy §§. 14. i 19. statutu mają zastosowanie także do pożyczek komunalnych.

§. 36. E. Jeżeli dłużnik nie uiszczy w oznaczonym terminie raty w skrypcie dłużnym ustanowionej, będzie Bank krajowy upoważniony ściągnąć w drodze egzekucyjnej całą należność swoją bez poprzedniego wypowiedzenia.

§. 36. F. Wszelkie opłaty stemplowe lub w innej formie pobierane, jakieby należały się skarbowi publicznemu od pożyczki lub połączonych z nią czynności, winien dłużnik ponosić.

C) Obligacje komunalne.

§. 37. Na podstawie pożyczek komunalnych, udzielonych powiatom lub gminom do wysokości tych pożyczek, wydawać może Bank krajowy obligacje komunalne.

§. 37. A. Ogólna suma wydanych obligacyj komunalnych w żadnym razie przekraczać nie może ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności Banku krajowego w kapitale z tytułu pożyczek udzielonych powiatom i gminom. Do tej sumy wierzytelności nie mogą być wliczane wierzytelności w kapitale powstałe z zalegania rat amortyzacyjnych.

W razie spłaty pożyczek komunalnych w gotówce przed upływem ustanowionego terminu winien Bank wycofać z obiegu odpowiadającą spłaconemu kapitałowi ilość obligacyj komunalnych.

§. 37. B. Wszelkie spłaty pożyczonych kapitałów, uiszczane czy to w przepisanych półrocznych ratach, czy też wskutek częściowej spłaty ponad plan umorzenia, czy wreszcie wskutek wypowiedzenia całej pożyczki, mają wpływać do funduszu umorzenia, który przeznaczony jest wyłącznie na umorzenie obligacyj komunalnych, wylosowanych podług wartości nominalnej.

§. 37. C. Za opłatę procentów i spłatę kapitału obligacyj komunalnych ręczy Bank krajowy przede wszystkim pożyczkami powiatowymi i gminnymi, dalej specjalnym funduszem rezerwowym i aktywami swojemi a w dalszym rzędzie wchodzi w zastosowanie gwarancja kraju w myśl §. 3 B. niniejszego statutu.

§. 37. D. Każda obligacja komunalna ma zawierać:

- a) Oznaczenie kapitału, na który opiewa;
- b) stopę procentową i terminy opłaty procentów;
- c) walutę, w której kapitał i procenta będą płacone;
- d) termin umorzenia kapitału;
- e) przyrzeczenie opłaty procentów i kapitału ze strony Banku krajowego;

f) podpis i pieczęć dyrekcji;

g) potwierdzenie Rady nadzorczej i ustanowionego komisarza, że obligacje wydano na podstawie udzielonej przez Bank, odpowiadającej statutowi, pożyczki komunalnej i że do obligacji tej ma zastosowanie gwarancya kraju (§. 3. B.) wreszcie

h) na odwrotnej stronie paragrafy statutu i przepisów, odnoszące się do obligacyj komunalnych.

§. 37. E. Stopa procentowa obligacyj komunalnych zawsze ma być równą stopie procentowej pożyczek, na których podstawie obligacje zostały wydane.

§. 37 F. Obligacje komunalne opiewają na okaziciela i mają przydane: arkusz z półrocznymi kuponami procentowymi i talonem na dalsze kupony.

§. 37. G. Obligacje komunalne będą opiewały na 100 zł. lub wyższe przez 100 podzielone kwoty.

§. 37. H. Czas obiegu obligacyj komunalnych może być oznaczonym z góry lub też zależnym od wylosowania.

§. 37 I. Jeżeli obligacja komunalna ściągnięta zostaje z obiegu, należące doń a nie zapadłe jeszcze kupony muszą być zwrócone.

W braku tych kuponów potrąconą będzie w gotówce ich wartość nominalna, jeżeli amortyzacja w drodze prawnej nie została przeprowadzona.

§. 37 K. Zapadłe kupony obligacyj komunalnych, kwity procentowe i wylosowane obligacje komunalne, będą wypłacane w kasach Banku krajowego i w innych miejscach, które dyrekcya z uwzględnieniem dogodności interesowanych oznaczy i poda do publicznej wiadomości. — Procenta zapadłe a niepobrałe w ciągu lat trzech, równie jak wylosowane obligacje komunalne niezrealizowane w przeciągu lat 30 od dnia zapadłości są przedawnione.

§. 37 L. Bank uważa posiadacza obligacji komunalnej i posiadacza kuponu za właścicieli tychże. Przepisy o winkulacji i dewinkulacji listów zastawnych (§§. 33 i 34 stat.) mają zastosowanie także do obligacyj komunalnych.

§. 37. M. Specjalna rezerwa dla obligacyj komunalnych II. i następnych emisji powstaje :

- a) z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę w Banku krajowym w obligacjach komunalnych II. i następnych emisji w wysokości $\frac{1}{4}\%$ od imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązany;
- b) z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki obligacyj komunalnych do do wycofania przeznaczonych;
- c) z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 62. stat. na fundusz rezerwowy pożyczek komunalnych przeznaczonej.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie wykazaną w bilansach Banku.“

5.

§. 62. zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylony i ma opiewać:

„Nadwyżka dochodów Banku krajowego obliczona w myśl postanowień prawa handlowego obracaną będzie :

- a) w 40% na pomnożenie zakładowego majątku Banku, dopóki ten majątek nie dojdzie do dwóch milionów dwakroć stotysięcy zł. w. a.
- b) w 30% na utworzenie specjalnych rezerw dla listów zastawnych i obligacyj komunalnych Banku krajowego a w szczególności 20% służyć ma na utworzenie specjalnej rezerwy dla listów zastawnych (§. 25. statutu), zaś 10% na utworzenie specjalnej rezerwy dla obligacyj komunalnych II. i następnych emisji (§. 37. M.);
- c) w 30% na utworzenie funduszu rezerwowego w celu pokrycia możebnych strat.

Fundusz rezerwowi wymieniony pod c) służy w równej mierze dla wszystkich oddziałów bankowych

Uzbierana dotąd rezerwa specjalna dla obligacyj komunalnych I. emisji ma być oddzielnie kontrolowaną i oddzielnie w bilansach wykazywaną tak długo, dopóki wszystkie obligacje komunalne I. emisji w nie zostaną z obiegu wycofane.

Po zupełnem wycofaniu z obiegu obligacyj komunalnych I. emisji całe saldo tego specjalnego funduszu przechodzi do specjalnej rezerwy dla obligacyj komunalnych II. i następnych emisji“.

6.

§. 63. zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylony i ma opiewać:

„Gdy kapitał zakładowy Banku dojdzie do dwóch milionów dwakroć sto tysięcy zł. w. a. nadwyżka coroczna przychodów Banku krajowego, o ile nie będzie potrzebną na utrzymanie w powyższej wysokości kapitału zakładowego, oddaną będzie do dyspozycji Sejmowi krajowemu“.

7.

§. 65. al. 2 zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylony i ma opiewać:

„W razie, gdyby jedna z posad dyrektorów była nieobsadzona lub w razie przeszkody w urzędowaniu dyrektora, Wydział krajowy zarządza zastępstwo z łona Rady nadzorczej“.

8.

W §. 69 ma być wstawionym jako alinea 2 następujące postanowienie:

„Prezes lub wskazany przezeń zastępca (§. 7 al. 4.) ma prawo wglądać we wszystkie czynności bankowe i brać udział w posiedzeniach dyrekcji, która o terminie tychże wcześniej prezesa Rady nadzorczej zawiadomić winna“.

9.

§. 73. pozostaje nadal w dotychczasowem brzmieniu z następującą zmianą:

13. „Zatwierdzenie uchwał Rady nadzorczej, powziętych na wniosek dyrekcji w sprawie udzielania pożyczek komunalnych, jakoteż przedkładania Sejmowi sprawozdań w myśl §. 36. statutu“.